

עירובין נא

אמר שביטתי בעיקרו — מהלך ממקום רגליו ועד עיקרו אלפים אמה, ומעיקרו לביתו אלפים אמה. נמצא מהלך משחשיכה ארבעת אלפים אמה .

הגבלת דברי המשנה : אמר רבא : והוא דכי רהיט לעיקרו מטי.

קושי מדברי המשנה : אמר ליה אביי : והא חשכה לו קתני !

תירוץ – נוסח 1 : חשכה — לביתו, אבל לעיקרו של אילן מצי אזיל.

תירוץ – נוסח 2 : חשכה לו כי מסגי קלי קלי, אבל רהיט — מטי .

מעשה : רבה ורב יוסף הוו קא אזלי באורחא.

אמר ליה רבה לרב יוסף : תהא שביתתנו תותי דיקלא דסביל אחוה. ואמרי לה : תותי דיקלא

דפריק מריה מכרגא .

ידע ליה מר?

אמר ליה : לא ידענא ליה.

אמר ליה : סמוך עלי, דתניא, רבי יוסי אומר : אם היו שנים, אחד מכיר ואחד שאינו מכיר — זה שאינו

מכיר מוסר שביתתו למכיר, זה שמכיר אומר : תהא "שביתתנו במקום פלוני" .

הערת הגמרא על הברייתא שציטט לו : ולא היא, לא תנא ליה כרבי יוסי, אלא כי היכי דליקבל

לה מיניה, משום דרבי יוסי נימוקו עמו .

אם אינו מכיר או שאינו בקי ואמר "שביתתי במקומי" — זכה לו מקומו אלפים אמה לכל רוח .

שאלה : הני אלפים אמה היכן כתיבן?

תשובה : דתניא : שכו אי' תחתו' — אלו ארבע אמות.

אל' י'צא אי' מנקומו — אלו אלפים אמה .

שאלה : מנא לן?

תשובה : אמר רב חסדא : למדנו

ואשר לא צפה והאזינים אנה זיבן ושמת' זך מקום אשר יטס שמה (שמות כא: יג)	אל' י'צא אי' מנקומו (שמות טז: כט)	'מקום' מי'מקום' ו'מקום' מי'ניסה',
ואם י'צא י'צא ה'צח את'זבול עיר מק'טלו אשר יטס שמה (במדבר לה: כז)	ושמת' זך מקום אשר יטס שמה	ויניסה' מי'ניסה', ויניסה' מי'גבולי',
ומצא אתו זאב ה'ס מחול' ז'זבול עיר מק'טלו (במדבר לה: כז)	את זבול עיר מק'טלו אשר יטס שמה	ויגבולי' מי'גבולי', ויגבולי' מי'חוץ',
ומאותם מחול' ז'עיר את פאת קמנה אז'פים כאמה (במדבר לה: ה)	ומצא אתו זאב ה'ס מחול' ז'זבול עיר מק'טלו	וי'חוץ' מי'חוץ'.

קושי : ונילף מ-ומזרשי הערים אשר תת' ז'זויס מקיר העיר וחוצה אל' אמה סכ'ב (במדבר לה: ד) ?

תירוץ : דנין 'חול' מי'חול', ואין דנין 'חול' מי'חוצה' .

קושי : ומאי נפקא מינה? הא תנא דבי רבי ישמעאל : "ושפ הכהן" "ופא

הכהן" — זו היא שיבה, זו היא ביאה !

תירוץ : הני מילי היכא דליכא מידי דדמי ליה, אבל היכא דאיכא מידי

דדמי ליה — מדמי ליה ילפינן .

אלפים אמה עגולות.

קושי : ורבי חנינא בן אנטיגנוס מה נפשך : אי אית ליה גזירה שוה — פ'אות כתיבן, אי לית ליה

גזירה שוה — אלפים אמה מנא ליה?

במדבר לה: ה

ומדתם מחוץ לעיר את'פאת'קדמה אלפים באמה ואת'פאת'נגב אלפים באמה ואת'פאת'יים אלפים באמה ואת פאת צפון אלפים באמה והעיר בתוך זה יהיה להם מגרשי הערים

תירוץ : לעולם אית ליה גזירה שוה, ושאני הכא דאמר קרא : זה יהיה ז'הם מזרשי הערים —

לזה אתה נותן פיאות, ואי אתה נותן פיאות לשובתי שבת .

קושי : ורבנן?

תירוץ : תני, רב חנניה אומר : כפה יהו כל שובתי שבת .

אמוראים שהלכו כשיטת רב חנניא :

1. אמר רבי אחא בר יעקב : המעביר ארבע אמות ברשות הרבים אינו חייב עד שמעביר הן ואלכסון .
2. אמר רב פפא בדיק לן רבא : עמוד ברשות הרבים גבוה עשרה ורוחב ארבעה, צריך הן ואלכסון או לא? ואמרינן ליה : לאו היינו דרב חנניא? דתניא, **רב חנניא אומר : כֹּפֶה יהו כל שובתי שבת .**

רב חסדא	רב נחמן	
		מי שבא בדרך וחשכה לו, והיה מכיר אילן או גדר, ואמר : "שביתתי תחתיו" לא אמר כלום
מחלוקת "במקום פלוני", דרבי מאיר סבר : עני — אין, עשיר — לא, ורבי יהודה סבר : אחד עני ואחד עשיר.	אבל "במקום פלוני" — דברי הכל : עני — אין, עשיר — לא.	"שביתתי בעיקרו" — מהלך ממקום רגליו ועד עיקרו אלפים אמה, ומעיקרו ועד ביתו אלפים אמה. נמצא מהלך משחשיכה ארבעת אלפים אמה.
אבל "במקומי", דברי הכל אחד עני ואחד עשיר, דעיקר עירוב ברגל.	מחלוקת "במקומי", דרבי מאיר סבר : עיקר עירוב בפת, עני הוא דאקילו רבנן עילויה, אבל עשיר — לא . ורבי יהודה סבר : עיקר עירוב ברגל, אחד עני ואחד עשיר.	אם אינו מכיר, או שאינו בקי בהלכה, ואמר "שביתתי במקומי" — זכה לו מקומו אלפים אמה לכל רוח.
		עגולות, דברי רבי חנינא בן אנטיגנוס, וחכמים : מרובעות...
רבי מאיר. ואהייא קאי - אהא : "מי שבא בדרך וחשכה".	רבי מאיר - ואהייא קאי - א"אינו מכיר או שאינו בקי בהלכה".	וזה היא שאמרו : העני מערב ברגליו.
		אמר רבי מאיר : אנו אין לנו אלא עני. רבי יהודה אומר : אחד עני ואחד עשיר
דברי הכל	רבי יהודה	לא אמרו מערבין בפת אלא להקל על העשיר, שלא יצא ויערב ברגליו

ברייתא לחזק רב נחמן : תניא כוותיה דרב נחמן : אחד עני ואחד עשיר מערבין בפת, ולא יצא עשיר חוץ לתחום ויאמר : "שביתתי במקומי" — לפי שלא אמרו מערבין ברגל אלא למי שבא בדרך וחשכה, דברי רבי מאיר. רבי יהודה אומר : אחד עני ואחד עשיר מערבין ברגל, ויצא עשיר חוץ לתחום : ויאמר "תהא שביתתי במקומי", וזה הוא עיקרו של עירוב. והתירו חכמים לבעל הבית לשלח עירובו ביד עבדו, ביד בנו, ביד שלוחו בשביל להקל עליו.

אמר רבי יהודה : מעשה באנשי בית ממל ובאנשי בית גוריון בארומא שהיו מחלקין גרוגרות וצימוקין לעניים בשני בצורת, ובאין עניי כפר שיחין ועניי כפר חנניה ומחשיכין על התחום, למחרת משכימין ובאין.

עוד חיזוק לרב נחמן – ממשנה : אמר רב אשי : מתניתין נמי דיקא, דקתני : מי שיצא לילך לעיר שמערבין לה, והחזירו חברו — הוא מותר לילך, וכל בני העיר אסורין, דברי רבי יהודה . שאלה על המשנה : והוינן בה : מאי שנא איהו ומאי שנא אינהו?

תשובה : ואמר רב הונא : הכא במאי עסקינן — כגון שיש לו שני בתים, ושני תחומי שבת ביניהו. איהו, כיון דנפקא ליה לאורחא — הוה ליה עני. והנך — עשירים נינהו. **מסקנה ובכך החיזוק לרב נחמן :** אלמא כל "במקום פלוני" - עני אין, עשיר לא. שמע מינה.

פסיקת הלכה : מתני ליה רב חייא בר אשי לחייא בר רב קמיה דרב "אחד עני ואחד עשיר". אמר ליה רב : סיים בה נמי הלכה כרבי יהודה.

